

Gedrags- en anti-pestprotocol

PCBS Rehoboth

Januari 2025

Inhoud

1. Uitgangspunt	3
1.1 The leader in me.....	3
1.2 Het hanteren van duidelijk gedragsregels	4
2. Begripsomschrijvingen	5
2.1 Plagen	5
2.2 Pesten.....	5
3. Aanpak van pesten en preventie	6
3.1. The leader in me.....	6
3.2 Contactpersoon/vertrouwenspersoon	7
3.3 De Stop- Hou op werkwijze	7
4. Procedures	9
4.1 Een klacht over pesten.....	9
4.1.1 Ingediend door een kind bij de leerkracht	9
4.1.2 Een klacht over pesten wordt ingediend door ouders	9
4.1.3 Een klacht over pesten wordt ingediend door een leerkracht	10
Bijlage 1 Intentieverklaring pestprotocol.....	11
Bijlage 2. Anti- pest stappenplan	12
Bijlage 3. Stappenplan pesten en ongewenst/agressief gedrag	13
Bijlage 4. De kapstokregels	15
Bijlage. 5 Gouden regels.....	16

1. Uitgangspunt

In de missie van de school staan de basiswaarden liefde, respect, veiligheid, aandacht en samenwerken centraal. Wij proberen het gedrag van onze leerlingen positief te beïnvloeden door het invoeren van een actief waarden en normenbeleid hetgeen bijdraagt aan onze missie t.a.v. positief pedagogisch klimaat. Het beleid is opgesteld vanuit onze Christelijke identiteit, het structureel aandacht schenken binnen de lessen aan sociaal emotionele ontwikkeling en door het consequent hanteren van school- en klassenregels. Tevens geven wij vanuit het pedagogisch concept “The leader in me” (naar Stephen Covey) vorm en inhoud aan deze missie. Op de Rehoboth stimuleren we het persoonlijk leiderschap en een goede samenwerking om synergie te verkrijgen. We streven ernaar dat iedereen tot leren komt. We leren onze kinderen dat ze proactief moeten zijn. Hierna meer over de leader in me.

1.1 The leader in me

Zoals hierboven is vermeld werken wij op onze school met het pedagogisch concept “The leader in me”. Deze pedagogische leerlijn is gebaseerd op het gedachtengoed van Stephen Covey: De 7 gewoonten van effectief leiderschap. Deze lijn ontwikkelt persoonlijk leiderschap bij kinderen. Het gaat hierbij om leidinggeven aan jezelf, inzicht in jezelf en je relatie met de ander en zicht krijgen op je eigen aandeel en je verantwoordelijkheid in allerlei (sociale) situaties.

Hieronder de zeven gewoonten:

Begin met jezelf

Gewoonte 1: Wees proactief: jij bent de baas over je eigen leven!

Gewoonte 2: Begin met het einde voor ogen: maak een plan!

Gewoonte 3: Belangrijke zaken eerst: eerst werken, dan spelen!

Speel/werk dan goed met anderen

Gewoonte 4: Denk win-win: iedereen heeft talenten!

Gewoonte 5: Eerst begrijpen, dan begrepen worden: luister voordat je praat!

Gewoonte 6: Synergie: Samen is beter!

Gewoonte 7: Houd de zaag scherp: Als ik goed voor mezelf zorg, ben ik tot veel in staat!

Wij vinden het belangrijk dat leerkrachten en leerlingen handelen vanuit eigenaarschap en dat zij zich hiervoor verantwoordelijk voelen en zich daarnaar gedragen. Hierdoor wordt er door iedereen een bijdrage geleverd aan een positief schoolklimaat. Leerlingen kunnen leiderschapsrollen inzetten om goed gedrag te bevorderen. Pro- actief handelen en positief gedrag worden binnen de school gestimuleerd en beloond.

Door deze schoolbrede aanpak kunnen wij onderbouwde beslissingen nemen voor de opzet van gerichte interventies. Deze interventies zijn onderverdeeld in 3 niveaus:

- Universele interventies (plannen voor iedereen)
- Doelgroep-interventies (plannen voor sommigen)
- Intensieve individuele interventies (plannen voor enkelen)

De ‘universele interventies’ worden ingezet voor de grootste groep leerlingen en richten zich op het expliciet maken van verwachtingen en het structureel waarderen van gewenst gedrag. Dit gewenste gedrag ‘aanleren’ gebeurt door structureel en cyclisch de gedragslessen in te zetten en de gedragsverwachtingen visueel te maken in de school. Hiervoor gebruiken wij de lessen en de ‘follow-up-plannen’ van The Leader in Me. De ‘doelgroep-interventies’ richten zich op leerlingen met beginnend probleemgedrag. Door deze groep preventief en tijdelijk extra ondersteuning te bieden, kan gedrag tijdig worden bijgestuurd. De ‘intensieve individuele interventies’ zijn bedoeld voor leerlingen die kampen met zwaardere gedragsproblematiek. Deze groep heeft een intensievere vorm van professionele hulp nodig. Hierbij zijn de ouders van de desbetreffende leerling, de IB-er van de school en de directeur intensief betrokken. Gezamenlijk wordt gezocht naar passende maatregelen voor deze leerling om thuisblijven te voorkomen.

Vanuit 'The leader in me' leren wij onze leerlingen vaardigheden die bijdragen aan de ontwikkeling van persoonlijk leiderschap. Het leidinggeven aan jezelf, inzicht in jezelf plus de relatie met een ander en zicht krijgen op jouw eigen aandeel en jouw verantwoordelijkheid in allerlei (sociale) situaties. Samen ben je verantwoordelijk voor de groep en het groepsklimaat, daarom:

- Heeft iedere groep een eigen mission statement opgesteld, waar iedereen zich aan conformeert.
- Is er respect voor elkaar en voor de leerkracht.
- Worden problemen open en eerlijk besproken.
- Werken leerlingen op verschillende manieren samen.
- Zijn er afspraken gemaakt over gedragingen en het nemen van beslissingen.

1.2 Het hanteren van duidelijk gedragsregels

In alle bouwen werken wij met duidelijke regels die het pedagogische klimaat en eigenaarschap bevorderen. In het kort gezegd komen die neer op het onderstaande:

1. Wat ik doe is goed voor de groep
2. Ik zorg goed voor de school, het lokaal en onze spullen
3. Ik doe mijn werk zo goed als ik kan

Deze regels worden, conform the mission statement van the leader in me, samen met de kinderen opgesteld. En iedereen past deze regels toe en kan de ander daarop wijzen.

Overige algemene afspraken zijn terug te vinden in [bijlage 4](#).

2. Begripsomschrijvingen

Hieronder volgt wat wij verstaan onder de begrippen plagen en pesten.

2.1 Plagen

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eerst uit te dagen leren kinderen hoe zij kunnen omgaan met verschillende conflicten. Dat is een vaardigheid die later in hun leven van pas komt bij conflicthantering. Iets waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

2.2 Pesten

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematisch karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind of volwassene wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen: de pester, de gepeste en de meelopers.

3. Aanpak van pesten en preventie

Onder de aanpak van pesten verstaan wij alle maatregelen die door leerkrachten en directie genomen worden, zodat de sfeer en het pedagogische klimaat in de klas en op school verbetert. Het doel hiervan is dat er minder of niet meer gepest wordt. Dit komt omdat er een klimaat heerst waar duidelijkheid is over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Hieronder volgt wat wij op schoolniveau preventief doen tegen pesten.

3.1. The leader in me

Al eerder werden de zeven gewoonten van Covey benoemd. Deze zijn als boom van de zeven gewoonten door de hele school zichtbaar. In de groepen 1 en 2 worden deze gewoonten omschreven als de gewoonten van de Happy Kids.

Aan de start van het schooljaar maakt elke groep een mission statement. Hierin staat beschreven wat de groepsafspraken zijn. Van alle kinderen wordt verwacht dat zij zich houden aan deze afspraken. Om groepsvorming te stimuleren start elk schooljaar met de lessen van 'de gouden weken'. Hierdoor wordt er actief aandacht besteed aan groepsvorming. '

Groepsniveau

Op groepsniveau wordt er ter preventie van pesten in elke groep wordt tenminste 1 keer per week aandacht besteed aan de sociaal –emotionele kring. Er komen dan gewoontes van de Leader in Me aan bod en ook onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. aan de orde in de vorm van kringgesprekken, spreekbeurten, rollenspelen, (burgerschap)enz.

Op groepsniveau gaat elke leerkracht ook de volgende dingen doen:

1. Het bespreken van de schoolregels evt. aangevuld met afspraken die de kinderen met hun leerkracht maken en die alleen gelden voor hun eigen groep. (Bijlage 4 en 5)
2. Het bespreken van het stappenplan (Bijlage 2). De kinderen weten dan wat er gebeurt als ze de regels van gewenst gedrag overtreden.
3. De Stop-Hou op werkwijze (§ 3.3) bespreken en oefenen.

Tevens wordt er in elke groep een klassencontract gemaakt en ondertekend, the mission statement. Hierin zijn de afspraken opgenomen die de groep met elkaar heeft gemaakt om een veilig klimaat in de klas te waarborgen. Het contract wordt goed zichtbaar opgehangen in de klas en een kopie wordt bewaard in de klassenmap. (overeenkomend met gewoonte 6; 'samen in beter').

Individueel niveau

Alle leerkrachten dienen naast de protocollen uit bijlage 2 en 3, onderstaande punten in acht te nemen wanneer er sprake is van ongewenst gedrag.

- Observeer als groepsleerkracht objectief het ongewenste gedrag.
 - Hoe lang, hoe vaak, tijdstip van de dag.
 - Tegen wie richt zich de agressie? Bijvoorbeeld de eigen leerkracht, de leerkrachtondersteuner, vervanger, andere leerlingen etc.
 - Uitingsvormen en agressie
- Praat met het kind als je frustratie bespeurt, wacht niet op escalatie.
- Zorg zo veel mogelijk voor permanent toezicht bij een eventuele time-out.
- Hanteer een zakelijke benadering: scheid gedrag en persoon. Blijf neutraal en ga geen discussies aan.
- Benoem gevoelens en gedrag (bijv. "Ik zie dat je boos bent, maar wat je doet kan niet").
- Benadruk goed gedrag meteen (bijv. "Je kwam meteen, toen ik je riep"). Probeer

kinderen positief te benaderen.

Bij regelmatig optredend probleemgedrag en als bovenstaande punten niet werken dan moet de leerling aangemeld worden bij de intern begeleider en besproken worden. Er zal dan door de leerkracht i.o.m. de intern begeleider een individueel handelingsplan worden opgesteld waarin een specifieke aanpak voor deze leerling op papier wordt beschreven. Dit stappenplan moet ook met de ouders besproken worden.

3.2 Contactpersoon/vertrouwenspersoon

Om het pesten in de school te signaleren en aan te pakken is op school een interne vertrouwenspersoon, aangesteld. Deze kan, in plaats van de leerkracht, het aanspreekpunt zijn voor kinderen, leerkrachten, en ouders m.b.t. pestgedrag. De vertrouwenspersoon heeft de volgende taken:

- signaleren pestsituaties - door informatie van de leerkracht of leerling.
- luisterend oor zijn voor kinderen of collega's met een pestprobleem
- meewerken aan de oplossing van het gesignaleerde probleem
- bewaken procedures

Aan de start van elk schooljaar zal de vertrouwenspersoon zich voorstellen in de groepen. Hierdoor weten alle leerlingen weten bij wie zij terecht kunnen. Bij de kamer van de IB-er hangt ook een flyer met foto en uitleg zodat de leerlingen weten bij wie ze terecht kunnen.

Wanneer binnen de gevolgde procedures geen positieve oplossing gevonden wordt, is er ook een externe vertrouwenspersoon bij wie de problematiek voorgelegd kan worden.

3.3 De Stop- Hou op werkwijze

Op school hanteren wij naast de protocollen (terug te vinden in bijlage 2 en 3) ook de stop-hou op werkwijze. Als iemand door de stop heen gaat, is de reactie hierop het volgen van de onderstaande procedure:

1. De benadeelde of een ander kind dat het heeft zien gebeuren, meldt zich bij de leerkracht met de klacht.
2. De leerkracht laat het kind dat door de stop heen ging, bij zich komen.
3. De leerkracht geeft de kinderen de opdracht om hun probleem uit te praten en het positieve resultaat te melden. Ze hoeven niet te zeggen hoe ze het opgelost hebben of wat het probleem was.
4. De kinderen komen melden dat het probleem is opgelost of dat ze er niet uit komen. Als ze beiden tevreden zijn over de oplossing, kunnen ze weer gaan spelen. Is het niet gelukt om tot een oplossing te komen dan treedt punt 5 in werking.
5. Als de kinderen er niet uitkomen, vraagt de leerkracht aan beide kinderen om de beurt: "Wanneer is voor jou het probleem opgelost?" Als er een duidelijke benadeelde is, dan deze vraag eerst aan hem/haar stellen. In dit stadium niet vragen naar wat er is gebeurd. Door de kinderen de vraag zelf te laten beantwoorden is het probleem vaak opgelost.
6. Is het probleem niet opgelost en willen de kinderen toch precies vertellen wat er is gebeurd, dan is de kans groot dat de onderlinge strubbelingen al langer ondergronds aan de gang zijn. Maak een afspraak voor een uitvoerig gesprek. Kijk of dit eerst individueel moet of meteen met het tweetal.
Richt je in een gesprek, na alle moeilijkheden te hebben aangehoord op hoe nu verder. Door de kinderen de vraag zelf te laten beantwoorden is het probleem vaak opgelost.
7. Een kind kan om diverse redenen blokkeren:
 - Het verwacht dat de ander zich toch niet aan de afspraken houdt. De leerkracht kan dan proberen uit te vinden, waarom dat kind dat verwacht.

- Het heeft een zwak zelfbeeld, blijft te veel in het gevoelsgebied hangen of heeft nog niet genoeg sociale vaardigheden in huis om problemen uit te praten. Maak in dit geval duidelijke afspraken, waarin beloning en sancties kunnen worden opgenomen.
 - Het kind heeft in het verleden geleerd dat boos zijn extra aandacht geeft en/of dat het met boos blijven vaak zijn zin krijgt. Als leerkracht kun je aangeven dat je best wilt helpen het probleem op te lossen, maar dat dat nu niet lukt omdat hij hier niet voor open staat. Laat het kind in dit geval nog even bij je in de klas om te "helpen"; het andere kind kun je naar huis sturen. Soms komt een kind dan ineens los. Je hebt dan een aanknopingspunt en kunt aangeven dat je het probleem nu niet meer kunt oplossen, omdat het andere kind al weg is, maar ook kun je duidelijk maken dat boos blijven in deze situatie niets oplevert.
8. Afhankelijk van de situatie, bij de betrokken kinderen een week lang dagelijks op een handig moment vragen of het goed gaat onderling.

4. Procedures

Om een veilig klimaat te kunnen scheppen waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd, heeft de school een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken. De school zal zich actief inzetten om pesten te voorkomen door het anti-pestprotocol te hanteren. Dit wordt beschreven in de intentieverklaring van de school. De Rehoboth zal pesten niet tolereren en zal zich inzetten om pesten te voorkomen door het anti-pestprotocol te hanteren. De intentieverklaring wordt door de directie, een leerkracht uit de personeelsgeleding van de MR en een ouder uit de oudergeleding van de MR ondertekend. Wij nemen de intentieverklaring op in het schoolplan en in de schoolgids, zodat alle ouders hiervan kunnen kennisnemen. Onze intentieverklaring is als [bijlage 1](#) bijgevoegd.

Naast deze intentieverklaring hebben wij het anti- pestprotocol en anti- pest stappenplan ([bijlage 2](#)). Dit protocol geldt uiteraard voor alle leerkrachten, ouders en leerlingen en is een stap naar een nog beter en veiliger klimaat op onze school. Eveneens hebben wij een stappenplan agressief gedrag. Door de stappen met elkaar vast te leggen wordt er een continuïteit in de regels en afspraken gehanteerd wat veiligheid biedt voor de leerlingen. Daarnaast, door de stappen te benoemen, geeft het overzicht van hoe te handelen bij ongewenst en agressief gedrag. De uitwerking hiervan is terug te vinden in [bijlage 3](#).

4.1 Een klacht over pesten

Wanneer er een klacht over pestgedrag ingediend wordt, volgt, afhankelijk van wie de klacht indient, een vaste procedure. Deze procedures bestaan uit de volgende onderdelen:

4.1.1 Ingediend door een kind bij de leerkracht

Wordt de klacht door een kind ingediend bij de groepsleerkracht, dan treedt in eerste instantie de stop – loop – praat procedure in werking. Overeenkomend met gewoonte 5 van Covey ('eerst begrijpen dan begrepen worden'). De leerkracht van het kind speelt hierbij een centrale rol. Hierna volgt het doorlopen van het stappenplan voor belonen en sancties. Wil of kan het kind met zijn klacht niet bij de leerkracht terecht, dan kan het kind zich richten tot de contactpersoon.

4.1.2 Een klacht over pesten wordt ingediend door ouders

Als een ouder een klacht komt indienen of wil praten over pesten, wordt deze ouder serieus genomen. De procedure om deze klacht af te handelen is:

1. De groepsleerkracht neemt de klacht in behandeling. Mocht de klacht in eerste instantie bij directie of interne begeleiding neergelegd worden, dan verwijst directie of intern begeleider eerst naar de groepsleerkracht.
2. De groepsleerkracht hoort de ouder aan en probeert het probleem zo helder en duidelijk mogelijk te krijgen.
3. De groepsleerkracht gaat de volgende schooldag een gesprek aan met het kind van de ouder met wie gesproken is
4. De groepsleerkracht gaat een gesprek aan met de pester of met de groep (zie protocol en stappen van de no-blame methode).
5. De groepsleerkracht neemt contact op met de klagende ouder en brengt verslag uit.
6. Indien noodzakelijk (bij herhaald pestgedrag) neemt de leerkracht of een daartoe aangewezen persoon contact op met de ouders van de pester. De boodschap is, dat het pesten dient te stoppen en dat van betrokken ouders wordt verwacht dat zij daaraan meewerken.
7. De groepsleerkracht bespreekt eerst dagelijks en daarna wekelijks met de pester en de gepeste hoe het de afgelopen dag/ week is gegaan. Daarbij wordt ook actief gezocht naar positieve aspecten in de relatie tussen beiden.
8. Wekelijks wordt contact opgenomen met de ouders van pester en gepeste, totdat alle partijen van mening zijn dat alles gedurende drie weken goed verlopen is. De vervolgspraak is, dat er weer contact wordt opgenomen als er opnieuw pestgedrag ontstaat.

9. De acties die gedaan en de reacties daarop zijn, worden door de leerkracht vastgelegd in Parnassys.

4.1.3 Een klacht over pesten wordt ingediend door een leerkracht

Een leerkracht kan pestgedrag van een leerling signaleren en dit aan willen pakken. De procedure om deze klacht af te handelen gebeurt volgens de stappen die ook bij de no-blame methode gebruikt worden:

1. De leerkracht gaat een gesprek aan met de pester om na te gaan wat de pester doet. Het doel is om duidelijkheid te krijgen over de situatie (gewoonte 5 van Covey: 'eerst begrijpen dan begrepen worden'). De pester krijgt te horen dat pesten niet mag, maar ook dat de leerkracht de pester wil helpen.
2. Bij herhaald pestgedrag volgt er een gesprek met de hele klas. Tijdens dit klassengesprek wordt de situatie besproken en dat er gezamenlijk naar een oplossing gezocht moet worden. Het is een groepsverantwoordelijkheid (gewoonte 6 van Covey: 'samen is beter'). De leerkracht stimuleert de klas om concrete acties te beschrijven die er zowel individueel als groep gedaan kunnen worden. De leerkracht evalueert met alle betrokkenen; zijn de acties uitgevoerd, zijn er nieuwe voorstellen/afspraken nodig, wat zijn ieders verwachtingen. Indien noodzakelijk neemt de leerkracht contact op met de ouders van de pester. De boodschap is, dat het pesten dient te stoppen en dat van betrokken ouders wordt verwacht dat zij daaraan meewerken.
3. De groepsleerkracht bespreekt eerst dagelijks en daarna wekelijks met de betrokkenen en de groep hoe het de afgelopen dag/ week is gegaan. Daarbij wordt ook actief gezocht naar positieve aspecten in het vertoonde gedrag.
4. Wekelijks wordt contact opgenomen met de ouders van pester, totdat alle partijen van mening zijn dat alles gedurende drie weken goed verlopen is. De vervolgspraak is, dat er weer contact wordt opgenomen als er opnieuw pestgedrag ontstaat.
5. Als het pesten doorgaat wordt het pestgedrag doorgegeven aan de directie.
6. De directie geeft, in een gesprek met pester en betrokken ouders, nogmaals aan dat het pesten moet stoppen.
7. Als het pesten nog niet stopt treedt de regeling time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen (de daders) in werking (zie verwijderingsbeleid Ichthus).

Bijlage 1 Intentieverklaring pestprotocol

Intentieverklaring pestprotocol

Zoals we in onze visie op onderwijs in ons schoolplan aangeven, vinden we het belangrijk om op school een pedagogisch klimaat te scheppen waarin kinderen en waarin teamleden, ouders en kinderen respectvol met elkaar omgaan en zich veilig en geaccepteerd voelen. Deze intentieverklaring tegen het pesten probeert door samenwerking het probleem aan te pakken. De ouders, het personeel en de directie van de Rehoboth verklaren het volgende:

Pesten is een probleem en pestgedrag is schadelijk. Dit moet door alle betrokkenen worden aangepakt om het probleem op te lossen.

De ondertekenaars van deze intentieverklaring verplichten zich tot het hulp bieden aan eenieder die dit nodig heeft.

Deze intentieverklaring wordt elk jaar geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Datum:

Getekend namens:

Ouders

Personeel

Directie

Naam

Bijlage 2. Anti- pest stappenplan

Een leerkracht kan pestgedrag van een leerling signaleren en dit aan willen pakken. De procedure om deze klacht af te handelen gebeurt volgens de stappen die ook bij de no-blame methode gebruikt worden:

1. De leerkracht gaat een gesprek aan met de pester om na te gaan wat de pester doet. Het doel is om duidelijkheid te krijgen over de situatie (gewoonte 5 van Covey: 'eerst begrijpen dan begrepen worden'). De pester krijgt te horen dat pesten niet mag, maar ook dat de leerkracht de pester wil helpen.
2. Bij herhaald pestgedrag volgt er een gesprek met de hele klas. Tijdens dit klassengesprek wordt de situatie besproken en dat er gezamenlijk naar een oplossing gezocht moet worden. Het is een groepsverantwoordelijkheid (gewoonte 6 van Covey: 'samen is beter'). De leerkracht stimuleert de klas om concrete acties te beschrijven die er zowel individueel als groep gedaan kunnen worden. De leerkracht evalueert met alle betrokkenen; zijn de acties uitgevoerd, zijn er nieuwe voorstellen/afspraken nodig, wat zijn ieders verwachtingen. Indien noodzakelijk neemt de leerkracht contact op met de ouders van de pester. De boodschap is, dat het pesten dient te stoppen en dat van betrokken ouders wordt verwacht dat zij daaraan meewerken.
3. De groepsleerkracht bespreekt eerst dagelijks en daarna wekelijks met de betrokkenen en de groep hoe het de afgelopen dag/ week is gegaan. Daarbij wordt ook actief gezocht naar positieve aspecten in het vertoonde gedrag.
4. Wekelijks wordt contact opgenomen met de ouders van pester, totdat alle partijen van mening zijn dat alles gedurende drie weken goed verlopen is. De vervolgspraak is, dat er weer contact wordt opgenomen als er opnieuw pestgedrag ontstaat.
5. Als het pesten doorgaat wordt het pestgedrag doorgegeven aan de directie.
6. De directie geeft, in een gesprek met pester en betrokken ouders, nogmaals aan dat het pesten moet stoppen.
7. Als het pesten nog niet stopt treedt de regeling time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen (de daders) in werking (zie verwijderingsbeleid Ichthus).

Bijlage 3. Stappenplan pesten en ongewenst/agressief gedrag

Hieronder volgt een uitwerking van het stappenplan agressief gedrag. Elke leerkracht dient deze te volgen bij ongewenst gedrag van een leerling.

Stap 1

De leerkracht wijst de leerling op het ongewenste gedrag. Eveneens neemt de leerkracht pedagogische maatregelen om het gedrag van de leerlingen te corrigeren dat de leerling, zo snel mogelijk, weer kan deelnemen aan de groepsactiviteiten. De pedagogische maatregelen vinden plaats in de groep, in het groepslokaal of in de nabijheid van het groepslokaal. De volgorde van handelingen is per bouw verschillend:

Onderbouw:

- Waarschuwen en het gewenste gedrag aangeven.
- Denkstoel in de klas. Na de denkstoel een gesprekje met het kind.
- Kind op de gang met de deur open, met zicht op het kind.
- Kind naar collega brengen. Leerkracht zorgt zelf voor een opdracht die de leerling kan doen.

Bovenbouw

- Waarschuwen en het gewenste gedrag aangeven.
- Andere positionering binnen de klas.
- Afkoelen op de gang met deur open, met zicht op het kind. Max. 10 minuten.
- Kind naar collega brengen. Leerkracht zorgt zelf voor een opdracht die de leerling kan doen.

Voor alle bouwen geldt dat kinderen tijdens de pauze ondergebracht worden in een ruimte bij de teamkamer. Hierdoor is er ook toezicht. Een probleem met een kind wordt in alle bouwen altijd afgesloten met een gesprek.

Stap 2

Deze stap geldt voor alle bouwen.

- Wanneer maatregelen volgens het afgesproken stappenplan binnen de groep niet toereikend is, wordt de leerling buiten de groep naar de afkoelplek gebracht, of naar iemand die vrij is om toezicht te houden. De leerkrachten spreken onderling af bij wie een kind wordt ondergebracht als er een time-out gegeven wordt. Bij een time-out gaat een leerling een dagdeel buiten de klas werken. Een time-out geldt voor één dag. De volgende dag gaat de leerling weer naar de eigen klas.
- Als een leerling naar een andere leerkracht wordt gebracht voor een time-out (met werk en voor een afgesproken tijd) bemoeit die leerkracht zich niet met het conflict. Het kind zit daar ter afkoeling. De leerkracht communiceert zakelijk en het kind voert het opgedragen werk uit. Bespreek met deze leerkracht de afkoelingstijd.
- Als een gebeurtenis plaats vindt op het plein, neemt de pleinwacht zelf maatregelen. Wel wordt de leerkracht geïnformeerd zodat aantekeningen gemaakt kunnen worden in Parnassys.
- Als verwacht wordt dat de leerling zich fysiek of verbaal zal verzetten, dan afspraken maken dat iemand de leerling zal brengen en halen na een afgesproken tijd. Evt. een briefje meegeven hoelang de leerling moet blijven.
- De leerkrachten van de bovenbouw voeren na schooltijd een gesprek met het kind, waarbij het kind maximaal 15 minuten nablijft.
 - Als het gedrag in een korte tijd drie keer voorkomt dan stelt de leerkracht de ouders mondeling op de hoogte van de getroffen maatregel.
 - Per definitie moet het conflict met de leerling worden opgelost door de leerkracht die het conflict heeft met de leerling.

Bij regelmatig optredend probleemgedrag en als bovenstaande punten niet werken dan moet de leerling worden aangemeld bij de intern begeleider en besproken worden. Er zal dan door de leerkracht i.o.m. de intern begeleider een individueel handelingsplan worden opgesteld waarin een specifieke aanpak voor deze leerling op papier wordt beschreven. Dit stappenplan moet ook met de ouders besproken worden.

Stap 3

Het gedrag van de leerling blijft storend en mogelijk bedreigend voor medeleerlingen en leraren. De leerling wordt nu onder de hoede van de directie geplaatst. De ouders worden zo spoedig mogelijk op school uitgenodigd om:

- a) Het gedrag van de leerling te bespreken
- b) Hen te wijzen op hun verantwoordelijkheid als opvoeder
- c) Gezamenlijk te zoeken naar een pedagogische oplossing.

Na een gesprek met ouder(s) en leerling, gaat de leerling terug naar de klas. Stap 3 kan maximaal drie keer plaatsvinden voordat stap 4 in werking treedt. Een gesprek met ouders wordt altijd vastgelegd in Parnassys.

Stap 4

Wanneer na stap 3 aanhoudelijk grensoverschrijdend gedrag wordt vertoond en gedrag wat de veiligheid van leerlingen en leerkrachten in het geding brengt dan belt de directie naar ouders dat zij hun kind moeten komen ophalen. Dit is een time-out voor die dag.

De volgende dag mag de leerling weer naar school komen na een gesprek met ouders en directie.

Waarin verwezen wordt naar de gemaakte afspraken uit stap 3. Dit is eenmalig. Een volgende keer is schorsing (stap 5).

Stap 5

Uiteindelijk kan door de directie besloten worden tot schorsing van de leerling voor de rest van de dag of voor langere tijd. Dit gebeurt in overleg met de algemeen directeur.

Stap 6

Indien besloten wordt tot verwijdering van de leerling van de school, gaat de directie op zoek naar een andere school voor de betreffende leerling. Zodra die gevonden is, verwijdt de school de leerling volgens de regels die zijn opgesteld door het bestuur.

Bijlage 4. De kapstokregels

Kapstokregels:

Voor de omgang met elkaar:

1. Wij hebben respect voor elkaar omdat we dan op school en in de klas een fijne sfeer kunnen behouden.

- ❖ We luisteren naar **alle** juffen en meesters.
- ❖ We steken onze vinger op als we iets willen vragen of zeggen.
- ❖ Als de leerkracht praat zijn we stil.
- ❖ We zitten recht op onze stoel.
- ❖ We gebruiken correcte en respectvolle taal.
- ❖ We helpen elkaar en hebben respect voor elkaar.
- ❖ Ruzie lossen we op met praten, als dat niet helpt roepen we de juf.
- ❖ We laten elkaar uitpraten en luisteren naar elkaar.
- ❖ Bij hulp wordt ondersteuning gegeven, geen antwoorden.

Voor het materiaal:

2. We gaan zuinig om met schoolmateriaal omdat het dan leuk blijft voor iedereen.

- ❖ We gaan zuinig om met schoolmateriaal.
- ❖ We ruimen onze spullen op de afgesproken manier op.
- ❖ We werken met/gebruiken materiaal op de manier waarvoor het bedoeld is.

Voor in de school en in de klas:

3. We lopen in de gang omdat iedereen zich dan prettig kan bewegen in de school.

- ❖ Bij binnenkomst gaan we meteen zitten.
- ❖ Als de leerkracht de deur sluit is het stil.
- ❖ We houden de toiletten netjes. Tijdens een uitleg gaan we niet naar de wc. Er mag 1 leerling tegelijk naar de wc.
- ❖ Het is rustig op de gang tijdens de lessen.
- ❖ Als we iets vinden op de gang wat er niet hoort ruimen we dit op.
- ❖ We lopen alleen door de klas als dat nodig is.

Algemene **afspraken binnen de school** zodat wij een fijne en veilige sfeer/klimaat voor iedereen te kunnen borgen:

- ❖ Alle leerlingen komen op tijd op school.
- ❖ We komen de school rustig binnen.
- ❖ We gaan respectvol met elkaar om.
- ❖ We laten elkaar uitpraten.
- ❖ We helpen elkaar.
- ❖ We maken in de groep gebruik van elkaars sterke kanten en ondersteunen elkaar.

Om voor dit veilige klimaat te kunnen zorgdragen vinden wij het belangrijk dat **leerkrachten** zich als volgt opstellen:

- ❖ We geven in alle situaties het goede voorbeeld.
- ❖ We streven naar een stapsgewijze uitleg.
- ❖ Leerkrachten storen hun collega's niet onnodig.
- ❖ Ouders krijgen tijdig en regelmatig informatie over hun kind.
- ❖ We houden de groepsmap en huiswerklijst goed bij en vullen deze duidelijk in.
- ❖ Leerkrachten halen hun groep op tijd van het schoolplein.
- ❖ Alle leerkrachten letten op alle leerlingen.
- ❖ Iedere groep heeft een klassendienst voor huishoudelijke taken.
- ❖ Een vorm van dagritmekaarten wordt gebruikt in elke groep.
- ❖ We streven ernaar dat de leerkracht het kind opzoekt.

Bijlage. 5 Gouden regels

1. Wees vriendelijk naar elkaar.
2. Laat anderen meespelen, zodat niemand zich buitengesloten hoeft te voelen.
3. Als je iets dwars zit, praat hierover met degene om wie het gaat. Zo kan hij/zij zijn/haar eigen verhaal vertellen.
4. We accepteren iedereen zoals hij/zij eruit ziet; anders zijn is leuk.
5. Als iemand een foutje maakt: geeft niet, we maken allemaal fouten. Help elkaar hierbij.
6. Wees zuinig op de spullen van elkaar.
7. Bij een ruzie probeer je er eerst samen uit te komen, als dat niet lukt vraag je hulp van de leerkracht.
8. Laat iedereen in zijn waarde.
9. Help mee de sfeer zo op school te krijgen dat iedereen zich veilig voelt.
10. Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht. Dat is dan geen klikken.